

DEPEZA DO MARSZAŁKA FERDYNANDA FOCH'A

(16-go listopada 1918 r.)

Dekretem Prezydenta Poincaré'go z dnia 4 czerwca 1917 r. została utworzona we Francji «samoistna Armia Polska, pozostająca pod rozkazami wysokiego dowództwa francuskiego i walcząca pod sztandarem polskim». Od dnia 4 października 1918 r. na czele jej stał gen. Józef Haller. W listopadzie 1918 r. stan jej liczebny wynosił: oficerów 430, szeregowych 16.915.

Polska musiała na gwałt formować armię, tym bardziej, że od dnia 1 listopada 1918 trwała już wojna polsko-ukraińska. Dywizje gen. Hallera były potrzebne.

Stąd depesza Nacz. Wodza Piłsudskiego o jak najszybsze skierowanie ich do Polski, zwrócona do rządu francuskiego i gen. Foch'a, jako czynników, które de facto mogły o tym decydować.

Tekst podajemy według «Monitora Polskiego» z 18 listopada 1918 r.

Generalissimus Foch, Marszałek Francji, główna kwatera wojsk sprzymierzonych, Francja.

Jako naczelny wódz armii polskiej, zwracam się do rządu francuskiego i Waszej Eksc. z prośbą o łaskawe zarządzenie, aby wojska polskie, będące obecnie częścią armii francuskiej, zostały możliwie prędko skierowane do Polski i włączone w skład armii, stojącej obecnie pod memi rozkazami.

Naród polski, który tak długo znosił zajęcie kraju przez obce wojska, przygotowuje się obecnie z największym zapalem do przyjęcia na swej ziemi rodzinnej synów Ojczyzny, rozproszonych po całym świecie. W przychylniej odpowiedzi rządu francuskiego naród polski widziałby nowy dowód wspaniałości i cenną oznakę życzliwości Francji dla sprawy polskiej.

Warszawa, dn. 16-go listopada 1918 r.

J. Piłsudski.

DEPEZA DO PREZYDENTA WOODROWA WILSONA ZA
POŚREDNICTWEM MARSZAŁKA FOCH'A

(16-go listopada 1918 r.)

Polacy, mieszkający w Stanach Zjednoczonych, którzy w charakterze ochotników zgłaszali się do wojska polskiego, byli kierowani do szeregów Armii Polskiej, formowanej przez Francję.